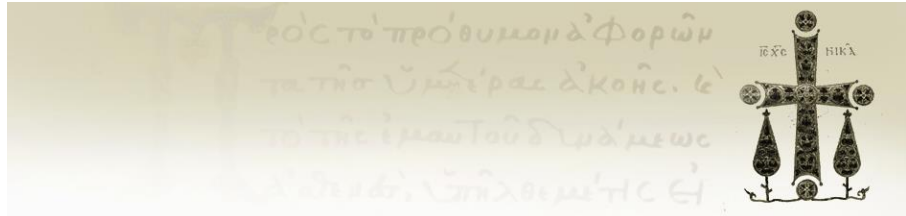

**V blaženém zesnutí odešel k Pánu otec archim.
Georgios (Kapsanis) Grigoriatský,
bývalý igumen Monastýru sv. Řehoře
na Svaté Hoře Athos**

Archim. Georgios (Kapsanis), bývalý igumen Monastýru sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos, zesnul po dlouhodobých zdravotních komplikacích v den svátku zrodu novozákonní Církve Kristovy čili v den Svaté Padesátnice. Stalo se tak mimo Svatou Horu Athos a Zaupokojná liturgie, jíž předsedal metropolita larisský, vladyka Ignátios, byla sloužena 8. června v Metochiu monastýru sv. Řehoře ve čtvrti Stavroupoli v Soluni. Mezi spolusloužícími byli i další řečtí metropolité a zbožný lid. Samotný pohřeb a uložení do hrobu proběhlo na druhý den (9. června) již na Svaté Hoře, kam byly ostatky archim. Georgia následně přeneseny. Tam se za ním přišli rozloučit jak mniši, tak představení všech svatohorských monastýrů, ale i řada poutníků. Metropolita larisský Ignátios, jenž byl duchovním dítětem otce archim. Georgia, s dojetím ve tváři pronesl tato památná slova: „Kam odcházíš, náš starče, Ty, který jsi byl útěchou pro náš lid, horlivý zastánce naší víry a duchovního zápasu.“

Mnozí, kteří jej znali osobně, spatřují v okamžiku jeho odchodu z tohoto pozemského života událost nikoli náhodnou. Jeho duchovní, literární a pastýřská činnost byla vždy prodchnuta zejména láskou ke Svaté Církvi, k onomu „společenství zbožštění“, které tolik miloval a kterému celý svůj život s největším sebeobětováním horlivě sloužil.

Kým vlastně byl otec archim. Georgios? Je pravdou, že o své osobě a osobním životě nikdy nehovořil, a pokud, jen se sebezapřením. Byl skutečným mnichem, který opustil vše, aby získal „drahocennou perlu“, kterou je Kristus. Vždyť sám často říkával, „jsi-li s Kristem, vše je krásné, ať už se nacházíš kdekoli, v Athénách, v Soluni anebo na Svaté Hoře“.

Život mnicha je do značné míry tajemný. Je pravdou, že před očima světa a veřejnosti utajený, tichý mnišský život zůstává pro většinu z nás skrytým, a snad i proto nepochopitelným. Svět tedy často mnišství považuje za společensky neúčinné a misijně málo aktivní. Archim. Georgios však poznal, že život mnicha „je skryt spolu s Kristem v Bohu a bude zjeven ve slávě, až se v ní zjeví i sám Kristus“. Ti, kteří měli možnost a příležitost prožít třeba jen několik málo dní ve skutečném kinoviálním společenství, jaké jsou dnes na Svaté Hoře Athos, poznali, jakou milost přináší vzájemná láska bratrů a jak právě ona dokáže povznést a utišit každou lidskou duši hledající duchovní útěchu. Každý, kdo někdy zažil něco podobného, vyznává, že měl pocit, jako by žil mezi anděly... Znaje dobře rozdílné možnosti a podmínky pro duchovní život laiků a mnichů, archim. Georgios si dobře uvědomoval, že křesťané ve světě nemohou činit to stejné, co činí mniši, „mohou však žít podle ducha a kritérií mnišského zřízení“, což jim může pomoci v zachování jejich vnitřní jednoty a vyrovnanosti ve světě, zmítaném úzkostmi a bouřemi. Často se také mohlo některým světským lidem zdát, že monastýr není ničím jiným než hrobem člověka, který do něj vešel. Je to tak, a není to tak. Mnich odchází na *dobrovolnou smrt*, aby skrze ni mohl získat *věčný život*. Z perspektivy mnišství je však život v monastýru spíše oživujícím hrobem. Hrob se zde stává *kolébkou nového života*. „Mnich umírá, aby mohl žít,“ jak naznačuje archim. Georgios. Svět, který vidí pouze smrt mnicha, a nikoli jeho vzkříšení pro nebeské království, nemůže samozřejmě nikdy žádnou společenskou roli mnišství uznat. Vždyť, jakou roli by ve společnosti mohl hrát ten, který pro svět zemřel?

Pro věřícího člověka mají ale mniši zcela jedinečný význam. Jsou svědky ukřižovaného a vzkříšeného Pána. Mnich kvůli tomuto svědectví umírá vůči všem pomyslným radostem, které svět přináší. Dává přednost jednotě se Spasitelem, kterou nemůže na tomto světě nic nahradit. O jeho oddanosti a horlivé křesťanské touze svědčí všechno, co činí mnicha mnichem: „jeho šat, symbol kříže, tmavá barva mnišského roucha, způsob jeho chůze, způsob myšlení, přísná askeze, poslušnost a mimo jiné i touha napodobovat anděly“; zkrátka vše, co odpovídá dokonalé evangelní výzvě našeho Spasitele. To jsou slova otce archim. Georgia, velkého znalce duchovního života a nezapomenutelného obnovitele svatohorského mnišství na přelomu 20. a 21. stol.

Archim. Georgios prožil dlouhých 40 let v „Zahradě Přesv. Bohorodice“, jak Svatohorci nazývají místo svého pokání (Svatou Horu), ačkoli jeho původní profesní dráha univerzitního profesora mu skýtala předpoklady k velké a slibné kariéře. Místo toho se otec archim. Georgios stal „profesorem pouště“, „velkým starcem“ a „obnovitelem duchovního života“ na Svaté Hoře Athos. Zmiňme rovněž jednu nepříliš známou skutečnost, která rovněž vypovídá o velké autoritě archim. Georgia, kterého dnes již rovněž zesnulý arcibiskup athénský a celého Řecka Christodoulos navrhl jako kandidáta na archijerejství, ačkoli sám otec Georgios o nic takového sám nežádal.

Ještě jako mladý laik působil otec archim. Georgios aktivně v mládežnickém hnutí „Pantokrator“ v Paleo Faliru v Athénách. Následně studoval teologii, po jejímž ukončení začal pracovat jako profesor na Katedře „Pastýřského bohosloví a Církevního práva“. Jako začínající teolog se obzvláště proslavil svojí dizertační prací na téma *Pastýřská péče o vězně*. Další svojí teologickou prací s názvem *Pastýřská služba podle posvátných kánonů*, která byla z důvodu jeho odchodu na Svatou Horu Athos vydána až mnohem později, získal věhlas

osvíceného teologa, oddaného misionáře a velkého objevitele sv. Řehoře Palamy, „Učitele zbožštění“.

Nelze opomenout ani jeho kazatelskou, literární, osvětelskou a pastýřskou aktivitu, která získala svůj příhodný a s povděkem přijímaný výraz ve formě mnoha publikací, zamyšlení, rozhovorů a homilií, překládaných následně do mnoha světových jazyků, které se staly autoritativním pramenem poznání patristické zkušenosti svatých Otců pro dnešní dobu. Zmiňme alespoň ta nejznámější díla: „O zkušenostech Boží blahodati“, „Zbožštění jako smysl života člověka“, „Modlitba Páně“, „Témata eklesiologická a pastýřská“, „Svatý Řehoř Palama – Učitel zbožštění“, „Kristův kříž a jeho význam v našem životě“ či „Pravoslaví a humanismus – Pravoslaví a papežství“.

Ještě před svým příchodem na Svatou Horu Athos se otec archim. Georgios stal představeným Monastýru sv. Řehoře v Armě, blízko hl. m. Chalkidy na ostrově Evia. Poté již, počátkem osmdesátých let (1974), odešel spolu s malým bratrstvem z Chalkidy přímo na Svatou Horu, do monastýru sv. Řehoře, jehož igumenem se následně stal. V té době zde žilo jen několik málo přestárlých mnichů. Za dobu svého působení otec archim. Georgios monastýr zvelebil, přivedl svým příkladem, duševní ušlechtilostí a pokorou svého srdce k mnišskému životu mnoho mladých lidí a zasloužil se o velmi úspěšnou misijní aktivitu v Africe (vzpomeňme na osobnost otce archim. Kosmase Grigoriatského, velkého misionáře, který tragicky zahynul v Africe (+1989) a jenž byl duchovním synem otce archim. Georgia).

Pravoslavná církevní obec v Brně, v čele se svým duchovním správcem, otcem Josefem Fejsakem, nezapomíná na nikoli bezvýznamné pouto, jež nás pojí s otcem archim. Georgiem. Vedle toho, že někteří naši věřící mohli otce archim. Georgia ještě v době jeho působení na Sv. Hoře Athos osobně poznat, dostalo se naší farnosti velkorysého požehnání k překladu všech děl archim. Georgia do českého jazyka. Dosud v naší farnosti byla přeložena a následně

vydána dvě kratší díla o. archim. Georgia, a sice *Modlitba Páně* a *Theosis (zbožštění) – jako smysl života člověka*. Skrze dílo o. archim. Georgia k nám tak může promlouvat hluboká zkušenost patristické teologie, interpretované prizmatem praktické zkušenosti, asketického života a pokání, skrze něž přijímáme duchovní plody tohoto velkého Svatohorce našich dní i pro naše vlastní zdokonalení a růst ve víře.

Kéž Hospodin upokojí duši nově zesnulého služebníka Božího, otce archim. Georgia, tam, kde všichni Jeho svatí odpočívají!

Jako epilóg uvedme úryvek z jednoho rozhovoru s otcem archim. Georgiem, který byl před lety přeložen do češtiny a vydán v našem farním časopise „Dobry pastyr“ . Archim. Georgios v něm hovoří o „blahodatných obyvatelích“ Svaté Hory Athos, s nimiž měl čest se během svého působení na Svaté Hoře setkat. Podobně můžeme hovořit dnes i my o otci Georgiovi...

„Samozřejmě, že když hovoříme o blahodatných lidech, nemáme na mysli někoho, kdo činí zázraky a různá znamení, ale máme na mysli osoby, jež naplnily své duše pokojem a které získaly lásku a pokoru. Během mého působení na Svaté Hoře mne Bůh učinil hodným poznat mnohé blahodátne bratry v Kristu a získat od nich duchovní užitek. Musím přiznat, že mniši ze Svaté Hory, a zejména ti, kteří se dlouhé roky namáhají a vedou tvrdý asketický zápas, mají všichni bez rozdílu některé společné povahové rysy, které přinejmenším ve mně osobně zanechaly velký dojem. Jejich první charakteristický rys je ten, že tito lidé k sobě nechovají žádnou úctu, sami sobě nijak nedůvěřují, nepřikládají svým myšlenkám vážnost ani si nemyslí, že dosáhli nějaké významné míry ctnosti. I přesto, že vykonali mnoho asketického úsilí, domnívají se, že ještě nic hodného pochvaly neučinili; pouze očekávají, že budou díky Boží milosti spaseni.“¹

¹ Archim. Georgios Kapsanis: „O blahodatných obyvatelích Sv. Hory Athos“ (překlad rozhovoru s otcem Georgiem byl publikován v Brněnském pravoslavném věstníku „Dobry pastyr“, č. 17, r. 2007)

Děkujeme a dobrořečíme Hospodinu, že před našimi zraky zjevil světu svoji velkou milost a skrze ni tohoto oddaného služebníka, který mnohé z nás duchovně občerstvil, poučil a přivedl na cestu svatého Pravoslaví.

připravil Michal Dvořáček

8.6.2014

Odkazy:

<http://romfea.gr/arthra-apopseis/24835-2014-06-11-07-29-56>

<http://romfea.gr/arthra-apopseis/24830-2014-06-10-19-40-31>

<http://romfea.gr/agioreitika-nea/24765-2014-06-08-03-48-58>

<http://romfea.gr/agioreitika-nea/22338-2014-02-12-14-00-23>

<http://www.pemptousia.gr/2014/06/%ce%b5%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bc%ce%ae%ce%b8%ce%b7-%ce%b5%ce%bd-%ce%ba%cf%85%cf%81%ce%af%cf%89-%ce%bf-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%b7%ce%b3%ce%bf%cf%8d%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%bf%cf%82-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%b9/>

<http://www.pemptousia.gr/photo/%ce%b7-%ce%ba%ce%b7%ce%b4%ce%b5%ce%af%ce%b1-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%b7%ce%b3%ce%bf%cf%8d%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%bf%cf%85-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%bc%ce%bf%ce%bd%ce%ae%cf%82-%ce%b3%cf%81/>

<http://www.pemptousia.gr/2014/02/o-%cf%80-%cf%87%cf%81%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%86%cf%8c%cf%81%ce%bf%cf%82-%ce%bd%ce%ad%ce%bf%cf%82-%ce%b7%ce%b3%ce%bf%cf%8d%ce%bc%ce%b5%ce%bd%ce%bf%cf%82-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%b9%ce%b5%cf%81%ce%ac/>
